

Programa d'adopció de trams del litoral de Menorca

1. Introducció

El programa d'adopció de trams de litoral de Menorca neix com un projecte participatiu ciutadà on les persones voluntàries es comprometen a fer-se càrrec d'un tram de litoral que ells escolliran.

Es recomana un mínim de 5 persones per conformar un grup, i no calen coneixements previs, ja que el GOB proporcionarà tota la formació i assessorament. El Programa d'Adopció de Trams de Litoral està obert a la participació de tota la població i amb grups de tota mena: centres escolars, entitats, empreses, administracions, famílies, grups d'amics...

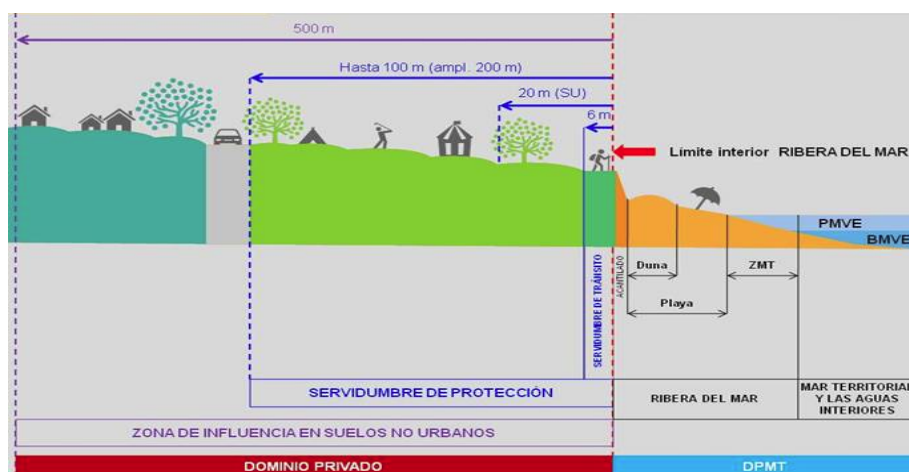
La iniciativa busca implicar la població en la protecció i conservació del litoral de Menorca, així com afavorir el coneixement i el compromís de la ciutadania amb el medi marí. S'elaboraran propostes d'actuació que impliquin un canvi en determinades actituds relacionades amb la natura i que tinguin una repercussió de caràcter ambiental en les persones voluntàries i en els usuaris del litoral de l'illa.

Els principals objectius són:

- La **participació** de la població en un projecte que els acostava al medi marí.
- **Sensibilitzar** sobre les nombroses problemàtiques que afronta el litoral com, per exemple, la contaminació per residus sòlids i els microplàstics.
- **Utilitzar** metodologies i **organitzar** voluntàries per treure el màxim profit possible de cada una de les actuacions realitzades.
- **Potenciar** el treball en equip i mostrar la importància de mantenir i protegir la mar i els seus ecosistemes.

S'actuarà principalment en la zona delimitada com a Domini Públic Marítim-Terrestre (DPMT):

- Sistema duna.
- Zona de platja.
- Zona Marítim-Terrestre.
- Aigües interiors. Per aquells que s'hi sentin còmodes, es podran dur a terme actuacions a la zona d'aigües interiors més propera al litoral, però sempre amb les màximes precaucions i sota la seva responsabilitat.

2. Procediment

Els grups de persones voluntàries s'han de comprometre a realitzar un mínim de **quatre actuacions** anuals per cada tram, que ells mateixos podran escollir. Es recomana que el tram adoptat sigui un tram proper al seu domicili habitual (o segona residència) o amb el qual tinguin un especial vincle emocional.

Les dades obtingudes durant les actuacions es compartiran amb l'Observatori Socioambiental de Menorca (OBSAM) per la seva posterior publicació, si s'escau, i amb la plataforma de ciència ciutadana d'Observadors del Mar.

Un cop designats els grups i els trams de litoral, el GOB proporcionarà una formació bàsica on s'explicaran les diverses activitats que poden realitzar durant el voluntariat i es mostraran els diversos protocols d'actuació. Un cop finalitzada la formació, a cada grup se'ls farà entrega d'una carpeta que contindrà protocols i làmines d'identificació d'espècies per facilitar les activitats proposades, així com material per la recollida de residus.

Tot i que totes les voluntàries seran responsables del correcte ús i manteniment del material, es designarà una persona responsable/portaveu de cada grup.

3. Actuacions proposades

Una de les primeres coses que es demanarà serà omplir una fitxa amb el màxim d'informació possible, així com un esquema el més acurat possible, del tram de litoral anotant qualsevol cosa que pugui ser interessant, com el tipus de substrat (macar, platja de sorra, roques), mesures, presència de sistema dunar, accés/os, etc.

1. Neteja de residus:

- En terra (Zona de platja i Zona Marítim-Terrestre).
 - Sistema dunar. El sistema dunar està protegit i no s'ha de trepitjar en cap cas. Si s'observa una acumulació important en aquesta àrea, s'hauria d'informar al Consell insular al servei de neteja de platges (consulta fitxa de protocols).
- A la mar (Zona d'Aigües interiors properes al litoral).

S'entregà una fitxa per facilitar la tasca de separació dels diferents tipus de residus així com una bàscula de mà, guants, bosses de ràfia i bosses de malla (neteja submarina) per la seva recollida i separació.

- #### 2. Comprovació del bon estat d'elements com cartells, barreres de protecció, fites de Camí de Cavalls, etc. En el cas de trobar algun element en mal estat, les persones voluntàries hauran d'informar a la Conselleria de Medi Ambient i Reserva de Biosfera del Consell Insular (consulta fitxa de protocols).
- #### 3. Identificació i seguiment d'espècies (flora i fauna) de l'entorn marí amb especial focus en espècies incloses en plans de conservació i espècies invasores.

Es proporcionaran làmines per facilitar la identificació d'espècies invasores. També s'entregaran protocols d'actuació per si es trobessin amb alguna espècie d'especial interès.

- Invasores:
 - Cranc Blau (*Callinectes sapidus*).
 - Tortuga de Florida (*Trachemys scripta*).
 - Algues invasores.
 - Plantes de terra invasores.
 - Etc.
- Espècies incloses en plans de conservació:
 - Nacra (*Pinna nobilis*).
 - Posidònia (*Posidonia oceanica*).
 - Tortugues marines (*Caretta caretta*)
 - etc.

4. Altres incidències:

1. Males pràctiques de fondeig (albirament de barques fondejades sobre posidònia, aparició de plantes de posidònia amb arrels...).
2. Retirada il·legal de fulles de posidònia.
3. Contaminació de les aigües (aparició d'animals morts, inusual acumulació de fulles de posidònia, coloració de l'aigua, olor inusual...).
4. Ocupació/alteració d'espais litorals.

Aquest programa sorgeix de la necessitat de donar resposta a gent que s'ofereix per cuidar el litoral i també per fer front al greu problema de la contaminació marina. L'objectiu és dinamitzar grups que s'organitzin de manera autònoma e independent per conèixer, estimar i cuidar el litoral de Menorca, sense la necessitat de ser convocats periòdicament per una organització. Totes les persones participants es fan responsables de les seves accions. Gràcies per aplicar els principis de seny i prudència.